

ERŐS VÁR

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

77. ÉVFOLYAM

2007 OKTÓBER

No. 5 (366), Vol. 77, October 2007, USPS 178-560

5. SZÁM

A MAGUNK REFORMÁCIÓJA

“A magunk reformációja” — először talán szokatlan számunkra ez a kifejezés. Hiszen a reformáció közismerten az egyház történelmi megújulása volt, nem pedig egyéni, személyes megújulás. Van-e hát egyáltalán értelme ennek a kifejezésnek? És helyes-e a reformáció szót ilyen személyes értelemben is használnunk?

Ami első kérdésünket illeti: Jól tudjuk, hogy ez a latin eredetű szó annyit jelent, mint “az eredetire való visszaformálás”, helyreállítás. A “magunkreformációja” tehát nem más, mint személyes életünk reformálása, visszaformálása olyanná, amilyenne Isten teremtő akarata szánta kezdetben: “Isten képmásává”. Nagyon is jó értelme van tehát ennek a kifejezésnek!

Ami pedig a második kérdést illeti, hogy van-e köze az újkor eleji, a 16. század kezdetén történt reformációnak a magunk megújulásához, átforgatásához, elég csak arra utalnunk, hogy maga a reformátor, Luther is így kezdi 95 wittenbergi tételét, a reformáció nagy alapokmányát: “Amikor a mi Urunk és Mesterünk azt mondta: ‘Térjete meg!’ — azt akarta, hogy a hívek egész élete megtérés (bűnbánat) legyen” (1. tétel). Tehát maga Luther is a “bűnbánat” személyes kérdéséből kiindulva kezd hozzá az egyház reformációjának nagy feladatához.

Mit jelent közelebből a “magunk reformációja”? Először is azt: Ahhoz, hogy mind személyes életünk, mind az egyház, a hívők közösségének élete alapjaiban újjá legyen, és benne Isten eredeti, teremtő szándéka megvalósuljon, a hitben vissza kell találnunk Istenhez, akinek atyai arcát elhomályosították velünk született bűnös érzéseink, a földi élet örömei vagy gondjainak, a nevetésünk vagy a könnyeink. -

Mert hit nélkül, Isten nélkül élni annyit jelent: kiszolgáltatva lenni a szívünk mélyén rejtőz emberi indulatoknak, az önzésnek; egyszer a korlátlan életélvezésnek, máskor a sötét életuntságának és céltalanságnak. Hányódni-vetődni az élet külső és

a szívünk belső viharában, mint a viharba került hajó.

Istennel élni, hinni pedig annyi, mint a legbiztosabb támasszal rendelkezni, Akibe erősen belekapaszkodhatunk, és Aki tart bennünket, ha háborognak a szívünk indulatai, ha ránk zuhannak a kegyetlen sorscsapások, ha recseg-ropog az életünk hajója. Isten ilyenkor az egyetlen, soha meg nem rendülő támasz, a kőszikla alap az

A reformáció Isten Szentlelkének a műve engedelmes emberi eszközein keresztül.

életünkben (Máté 7:24-27). “Inquietum est cor nostrum, donec requiescat in Te, Domine!” (“Nyugtalan a mi szívünk mindaddig, amíg Tebenned meg nem nyugszik, Urunk!”) — milyen igazat mondott ezzel Augustinus, a hányatott életű nagy ókori egyházatya!

Isten nélkül élni annyit jelent, mint nem látni: honnan és hová? Hiába törni a fejünket a tudomány vagy a világnézetek segítségével a kezdet, a világ és saját életünk legvégső eredetének az emberi értelem számára megoldhatatlan kérdésén. Isten nélkül élni annyit jelent: összetörni földi életünk kikerülhetetlen végének félelmes közeledése előtt. Van-e értelme és célja egyáltalán a világ, benne az enyéim életének és az én életemnek itt, a földi világban, ha végül is mindent elpusztít a könnyörtelen halál? A 20. század legnagyobb gondolkodói a “félelem évszázadának” nevezték el modern világunkat, a reá leselkedő mérhetetlen, apokaliptikus veszedelmek miatt. Mások pedig a 19. századbeli nagy evangélikus gondolkodóval, Kierkegaarddal együtt azt vallják, hogy a halál ténye, kikerülhetlensége az emberi lét legsúlyosabb, megoldhatatlan kérdése. Isten nélkül mit kezdünk az emberi élet két leggyötrelmesebb kérdésével, a kezdet és

a vég ember számára megoldhatatlan problémáival?

Istenben hinni, Krisztus-hívőnek lenni viszont annyit jelent: Tudom szilárd belső bizonyossággal, hogy a világ, benne az én életem is, Isten teremtő akaratóból, szeretetéből származik. És ugyanezzel a belső bizonyossággal tudom azt is, hogy a hosszabb vagy rövidebb földi élet végén nem a halál, a szemmel látható, testi-anyagi enyészete a végső szó, nem a reménytelen és kétségbeejtő halálé a győzelem. Mert ezen a sötét kapun át ahhoz a végtelen hatalmú, szerető mennyei Atyához térünk vissza, Aki e rövid életre ideküldött minket.

Mi a “magunk reformációja”? Isten nélkül, minden végső tartás és alap nélkül szívünk és életünk ráépülése, visszatérése az egyetlen “kőszikla alaphoz”. A kezdet, a vég és földi életünk nagy kérdőjelei elől odamenekülés Isten végtelen szeretetéhez. És földi életünk nehéz sorscsapásai alatt bűnbánó odahajlás a gondviselő és szabadító atyai kézre: “Legyen meg a te akaratod!” Hinni, mondta Luther, annyit jelent, mint Istennel bátran belemenni még a ködbe, a sötétségbe is! Feltétlenül és minden körülmények között Istenre bízni magamat, szeretteimet, életemet és jövőmet.

De a “magunk reformációja” még valami mást is jelent: Az igazi, teljes szeretetre való megújulást. Ahhoz, hogy az életünk alapjaiban újjá legyen, helyreálljon, “reformáción” menjen keresztül, meg kell ismernünk, és élnünk kell a másokért élő, önzetlen, segítő szeretetet.

Valaki egyszer azt mondta: könnyebb a Földet kimozdítani a Nap körüli pályájáról, mint az emberi szívet kimozdítani önmaga körüli forgásából! Valóban emberi életünk legnagyobb betegsége, amelyből egyszerűbb vagy bonyolultabb áttételekkel személyes és közösségi életünk minden baja, nyomorúsága ered, nem más, mint az emberi önzés ezerféle álarc alá rejtőző alapbetegsége. Természetes emberi szeretetünk mélyén mindig ott húzódik a rejtett önzés: Szeretjük azokat, akik minket [✓]

szeretnek, akiktől hálát, jóakaratot vagy egyáltalán valami jót remélhetünk. Viszont bezárjuk a szívünket azok előtt, akikhez "nincs közünk", és akiktől nem remélhetünk semmit.

Az igazi, Istentől való, "krisztusi szeretet" nem kapni, hanem adni akar. Szé tosztoztatja saját magát, s mégis egyre több és nagyobb lesz. Sohasem saját magára, hanem a másik emberre — a Biblia nyelvén a "felebarátra" — gondol. Ennek a szeretetnek a harmadik jellegzetes vonása pedig az, hogy belső erővel tör fel az ember szívéből. Nem kell parancsolni vagy törvényben előírni! Olyan természetes módon "terem" bennünk, válik meleg tekintetté, jó szóvá, és segítő cselekedetté, mint amilyen természetes, hogy a Nap süt, a fény világít, és a tűz melegít.

A "magunk reformációja" a hitre és szeretetre nem azt jelenti, hogy egyik napról a másikra egyszerre tökéletesen mássá lesz az életünk. Hogy kétségeink és énközpontú életformánk egy csapásra rendíthetetlen hitté és teljes, önmagunkat szétosztogató szeretetté változik át. A "magunk reformációja" folyamat: Néha visszaeséseket, megtorpanásokat jelent hitben és szeretetben megújuló életünk útján. De mégis azt mutatja: Életünkben megszületik valami egészen új, addig nem ismert valóság. Egyre több és teljesebb lesz benne az Istenben való feltétlen bizalom. És egyre több lesz benne a boldog, önzetlen szeretet felebarátaink, családjaink, gyülekezetünk, népünk, az emberi közösségek iránt.

Hogyan megy végbe ez a "csoda" bennünk? Nem a magunk képességeivel, nem a saját erőnkkel! A reformáció világtörténelmi átalakulást hozó eseménye sem Luther, majd Melancthon, és Kálvin döntése és erőfeszítése volt valójában, hanem Isten Szentlelkének a műve engedelmes emberi eszközein keresztül. A "magunk reformációja", a hit és a krisztusi szeretet megszületése, növekedése életünkben sem a mi döntéseinknek, erőfeszítéseinknek, vagy mások fáradozásának az eredménye valójában. Egyszerű Krisztus, egyszerű Isten Szentlelke végezheti el ezt a "reformációt", helyreállítást az életünkben — az egyház szolgálatán keresztül. És végzi is ezt a belső, láthatatlan újáteremtést az ige hirdetésén, a szentségek kegyelmi ajándékán, a keresztyének önzetlen szeretetének, cselekedeteinek erején, gyümölcsein keresztül a földi világban, a múlt időben.

Ez a mi bizodalunk, örömünk és rendíthetetlen reménységünk — minden más látszat vagy kétségek ellenére is — a harmadik keresztyén évezred elején!

Dr. Nagy Gyula ny. ev. püspök

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ ELNÖKSÉGÉNEK ÉS PÜSPÖKI TANÁCSÁNAK NYILATKOZATA

A Magyarországi Evangélikus Egyház elnökségét és püspökeit meglepte, hogy a Magyar Köztársaság kormánya politikai nyilatkozat közzétételére kérte fel a történelmi keresztyén egyházak vezetőit. Az európai gyakorlatban legáltalában szokatlan, hogy a végrehajtó hatalom képviselői az autonóm egyházakat bármire is ily módon felszólítanák. Ugyanakkor örülünk, hogy a kormány felismerte: helyes, ha az egyházak nemcsak a templomok falai között szólnak, hanem hallatják szavukat politikai, közéleti kérdésekben is. Noha a Magyar Gárdával, a szervezet megalakulásakor tapasztalt evangélikus lelkesítési részvétellel kapcsolatban már többször, határozottan kifejtettük álláspontunkat, a helyzet mindenki számára megnyugtató tisztázása és a társadalmi béke mielőbbi megvalósulása érdekében, valamint a kormány egyik államtitkárával történtek miatt szükségesnek tartjuk az alábbiak közzétételét.

Aggódunk a kicsi, de hangos radikális csoportok megjelenése miatt, elutasítunk minden olyan jelképet, viseletet, szóhasználatot, ráutaló magatartást, mely akár a legkisebb mértékben is a nemzeti szocialista és hungarista mozgalmak nemtelen hagyományaira utal. Elítélünk minden olyan megnyilvánulást, mely bárkit emberi méltóságában, bármiféle identitásában sért.

Nem relativizálva a fentieket, felelősen tartjuk ugyanakkor azt a gyakorlatot, mely politikai szándékoktól vezérelve marginális jelenségeket túldimenzionál, rávetít nagyobb, széles körű legitimitációval rendelkező szervezetekre, csoportokra.

Nem lehet elhallgatni a kormány felelősségét a jelenlegi helyzet kialakulásában. Az elmúlt egy évben hazánkban aggasztóvá vált az általános békétlenség, az elkeseredés, a kis radikális csoportok megnyilvánulásainak megszorodása. Az alkotmányos rend, a törvények betűjének és szellemének megtartása alól ugyan semmi sem mentesít, ám meggyőződésünk, hogy közállapotaink romlásában, a társadalom szűk rétegének radikalizálásában

döntő szerepe volt a 2006 késő nyarán, őszén történeteknek. Az augusztus 20-i természeti katasztrófa során és azt követően tapasztalható kormányzati felelőtlenség, a szeptemberben nyilvánosságra került kormányfői beszéd, melyben a hazugság mint a politikai verseny eszköze legitimitátot, majd október 23-án az indokolatlan, demokratikus jogállamban megengedhetetlen rendőri brutalitás jelentősen növelte azt az amúgy is meglévő társadalmi feszültséget, mely az elmúlt évek rossz gazdaságpolitikai döntései nyomán kialakult. Meggyőződésünk, hogy a fentiekkel kapcsolatos kormányzati bocsánatkérés, a felelősök megnevezése elkerülhetővé tette volna az azóta tapasztalható radikális megnyilvánulások jó részét.

Felkérjük a kormányt, hogy ne csak politikai nyilatkozatokban, hanem a mindennapi gyakorlatban is tegyen meg mindent polgárai védelméért, a közbiztonság és a közrend, valamint az alapvető szociális és egészségügyi ellátás biztosításáért, a lelkiismereti és vallásszabadság gyakorlatban is tapasztalható megvalósulásáért.

Mivel az elmúlt napokban számos félreértésen alapuló nyilatkozat látott napvilágot az egyház mint intézmény és egyes lelkészeinek kapcsolatáról, végezetül szükségesnek tartjuk leszögezni: a Magyarországi Evangélikus Egyház törvényei lehetővé teszik lelkészei számára a politikai közéletben való részvételt, mind a jobb-, mind a baloldalon. E lehetőséggel több lelkészünk is él. Az egyházvezetés közéleti állásfoglalásai csupán orientálják, de nem kötelezik a lelkészeket.

Próhle Gergely országos felügyelő,
Ittész János elnök-püspök,
Fábiny Tamás püspök,
Gáncs Péter püspök.

IMÁDKOZZUNK!

Áldunk Téged, Istenünk, hogy bőven megajándékoztál minket a reformáció örökségével, az evangélium világosságával. Megvalljuk, gyengének érezzük magunkat a hitben és a jó cselekvésében. Légy erős várunk és segítségünk. Erősíts meg minket Krisztusban, növeld és tedd tudatossá hitünket, hogy az evangéliumhoz méltó élettel tegyünk bizonyosságot Krisztusról, és így építsük egyházad egységét. Ugyanazon Jézus Krisztus által, Aki Veled és a Szentlélekkel Isten, él és uralkodik mindörökkön örökké. Amen.

LUTHER ÉS A ZENE

Luther Márton jelentős zenei képzettséggel bírt. Lapról énekelt, lanton és fuviolán játszott, komponált. Négyszólamú kórust írt a 118. Zsoltár szövegére.

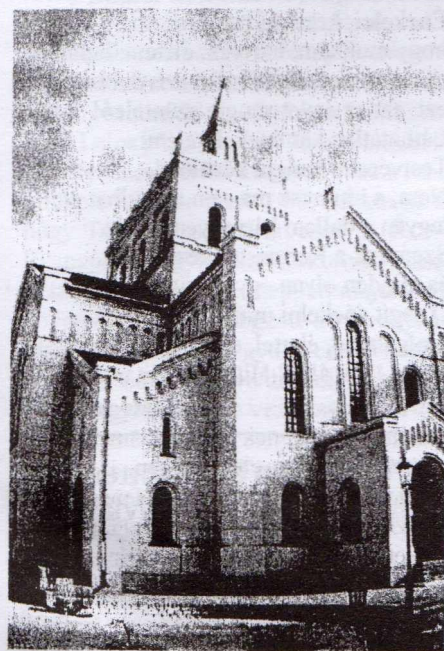
Zeneszemlélete pozitív. A zenét Isten ajándékának tartotta. A teológia után a leg többre ezt becsülte.

Álljon itt néhány idézet. Kántorbarátjának ezt írta: "Ha szomorú vagy, ülj a háziorgona mellé, és játssz, és énekelj, míg a szomorú gondolatok el nem távoznak..." — "Hagyjatok, hogy zsoltárt énekelj, hogy gyötörjem az ördögöt!"

Luther teljesen nyitott volt nemcsak a gyülekezeti és papi ének dolgában, hanem a többszólamú művészi kórus felé is. A Babst-féle énekeskönyv előszavában kifejtette, hogy a keresztyén ember tele van az evangélium feletti örömmel és ez készíti az éneklésre.

Alapvető látása ez: Az Istentiszteleten az Úr szól hozzánk igéjében, mi pedig felelünk Neki éneklésben és imádságban. Luther korában a prédikációt kivéve a pap szinte mindent énekelt, a leckiákat is. Az éneklés jobban érzékelteti az igehallgatás eseménnyel jellegét. A gyülekezet aktív bekapcsolása az énekléssel, a korállal történik. Az Istentisztelet Ábel hálaáldozata, és nem emberi engesztelőáldozat, nem "jócsenekedtet".

Luther 33 éneket írt, ebből mai [magyarországi] evangélikus énekeskönyvünkben 26 szerepel, [az északamerikai ELCA és

A kőszegi evangélikus templom épült 1783-ban

ELCIC egyház frissen megjelent énekeskönyvében 19 Luther-ének található].

Luther a keresztyén ember számára igen fontos útmutatást adott a zene használatára. Nem lehet öncélú gyönyörködtetés, a lutheri teológiában a zene nem cél, hanem eszköz. Szavai azért döntöek, mert összekapcsolják az életet és a muzsikát. A zene, a hangszeres is, az igétől függetlenül, Isten ajándéka, amely a keresztyén embert segíti az Úr akarata szerinti életben.

Luther zeneszemlélete alapján nem meglepő, hogy utána főleg a XVII. században gazdag evangélikus zenei élet alakult ki. Diákkórus járja az utcákat és korálokat énekel. Óránként harsonakorál szólal meg az evangélikus városok templomtornyai-ból. A legtipikusabb zenei forma a kantáta, amely nem más, mint "zenei prédikáció".

A fejlődés csúcspontja Bach, akinek szoros kapcsolódása Lutherhez abban is nyilvánvaló, hogy az akkor már nem divatos Luther-énekek közül húszat felhasznál kantátaiban. Bach János Sebestyént nem ok nélkül nevezik "zenélő lutheránusnak", sőt újabban "második Luthernak" is.

Álljon itt befejezésül az a mondat, amely talán legjobban fejezi ki Luther zeneszemléletét: "Isten a zene által is hirdeti az evangéliumot." Gáncs Aladár ny. ev. lelkész - h.m.

A SZENTÍRÁS ÉS A ZENE

Nem véletlen helyezte Luther olyan magas polcra a muzsikát, amikor Isten különleges, közvetlen a teológiát követő ajándékának nevezte. Reformátorunk "sola scriptura" elve a zenéről való gondolkodását is átjárta. Ha pedig a Biblia oly fontosnak tartja az éneket és a hangszeres zenét, akkor az nem lehet véletlen. Így hát nemcsak Márton atyánk tehetsége, jó énekhangja, hangszerértése, és muzsikához vonzó kedve hozta ezt a magas értékelést, hanem az Írás tanúsága is.

Lutheránusok számára ezért a zene nem csupán emberi érzések, hangulatok, vagy éppen indulatok kifejezése, hanem az Úristen eszköze. Ezért énekel az ószövetség népe, ezért zeng himnuszokat az újszövetségi ember. Ezért szólalnak meg a legkülönbözőbb hangszerek mindkét testamentum tanúsága szerint ott, ahol a Teremtő gyermekei együtt vannak, és ott is mindig, ahol Isten és népe találkozik.

Végignézzve azokat a bibliai igéket, ahol az énekre vagy muzsikára történik utalás, lehetetlen vállalkozás, hogy akár csak a legfontosabbakat is idézzük, hiszen mind a 66 könyvet átszövi az új ének, az Istendicséret muzsikája.

Bár a Genézis nem említi meg, meg le-

hetünk győződve, hogy az édenkertben volt zene, hangzott a dal. Az a harmónia, az az összhang, amire a szerző utal.

A történeti korokat átfogó könyvek megemlékeznek egyéni dalokról és Isten népe közös énekléséről, a hétköznapi életben éppen úgy, mint emelkedetebb pillanatokban. A próféták írásai nemcsak Izrael énekeiről tanúskodnak, hanem utalnak a mennyi zenére, arra, hogy miként is zengik az angyalok a Szent dicséretét, sőt arról is olvasunk, hogy Isten dalt énekel szőlőjéről. Ennyir emberi képet csak azért mer használni a próféta, mert tudja, hogy rá lehet mondani az áment.

Majd ott van az ószövetség énekgyűjteménye, ami később az egyház énekeskönyvévé is vált, a Zsoltárok könyve. Tele énekekkel, tele hangszeresek biztatásával, tele fájdalomtól és örömtől áthatott muzsikával. S itt derül ki a legfontosabb: Ez az ének és zene nem divatos vagy hagyományos megszokás, hanem az Isten népének és gyermekeinek új éneke. "Énekeljétek az Úrnak új éneket, mert csodálatosan cselekedett." A bűneit – Isten közelében – felismerő ember, az Úr jóságát megtapasztaló, tetteit átélő ember pedig dalra fakad, halalulját énekel, szomorú dallamról vidám dicséretre vált.

A szervezett gyülekezeti éneklés és a spontán dalolás végigkíséri az ószövetségi korokat, majd folytatódik a tradíciókat továbbvivő, de már a Megváltót megismerő újtestamentumi gyülekezetben. Jézussal kapcsolatban is előkerülnek az énekek, a hangszerek, de arról, hogy Ő maga is énekelt, csak egyszer tudósít az evangélium: Dicséretet énekelve mentek ki nagycsütörtök éjjel az Olajfák hegyére...

Pál s a többi apostol is biztat arra, hogy lelki énekeket énekeljen a gyülekezet, s közben feljegyzik az első gyülekezetek Krisztus-himnuszait. S azután következik a "csúcs" a Jelenések könyvének a bemutatásában: Krisztus megváltott népe éneklé a Bárány énekét. Azt az új éneket, aminek már nem emberi az indíttatása, hanem egyedül a Lélek hangolja, szólaltatja meg, és vezényli.

A Krisztus-dicséret ének folyamatosan zajlik a mennyi Jeruzsálemben, de visszahangzik a még földön vándorló nép ajkán. S ez az ének egybecseng, hol hangszerekkel, hol a hangszerek szolgáló királynőjével, az orgonával, hol pedig kíséret nélkül. De szívből. Megújult szívből. Biblia és zene így tartozik össze – elválaszthatatlanul egymástól.

Hafenschker Károly ev. lelkész - h.m.

Emlékezünk! Emlékezünk!
az 1848/49. évi szabadságharcra
159. évfordulóján
"1849. október 6"-ra
158. évfordulóján
az 1956-os szabadságharcra
51. évfordulóján
**a reformációra
490. évfordulóján**
Emlékezzünk ősökre,
a hit és kard hőseire,
gyászokra és diadalmakra is.
A hazáért való küzdelmekért,
hitvédők kiállásáért,
életek áldozatáért
legyen Istené az áldás,
legyen mienk
az áldott emlékezés
és az emlékezésben
a jövőért való reménység.

KINEK MEKKORA

A TEKINTÉLYE AMERIKÁBAN?

[A megkérdezettek válaszát százalékosan feltüntetve: Az első százalékszám nagy, a második átlagos, a harmadik csekély tekintélyt jelez.]

Orvosok	87%	12%	1%
Tűzoltók	87%	10%	3%
Katonatisztek	81%	15%	4%
Ápolónők	79%	17%	4%
Tanítók/tanárok	78%	16%	6%
Rendőrök	73%	19%	8%
Lelkészek/papok	65%	26%	9%
Újságírók	37%	47%	16%
Ügyvédek	42%	41%	17%
A kongresszus tagjai	58%	23%	19%
Ingatlanügynökök	23%	43%	34%
Színészek	28%	34%	38%

[TPD]

A FÖLD PEDIG NEM ELADÓ!

Napierala Stanislaw, Kálsiz r.k. püspöke aratási ünnepség alkalmával arra bízta a gazdálkodókat, hogy ne adják el földjüket idegeneknek. "Minden reményünk, jobban mint valaha, azokban van, akik földműveléssel foglalkoznak. Nehéz ez a hivatás, de ez védi meg a lengyel vidéket és Lengyelországot is. A gazdálkodókat az Európai Unióhoz való csatlakozás hátrányos helyzetbe hozta" — mondta a püspök, s hozzátette: "Az Európai Unió csak a vagyonszerzésre tekint, s ezért biztosít előnyöket a nagybirtokosoknak." [ENI]

Szlovák–magyar Evangelikus Csúcstalálkozó Pozsonyban

A Magyarországi Evangelikus Egyház Országos Elnöksége — Ittész János elnök-püspök és Pröhle Gergely országos felügyelő — szeptember 19-én, Pozsonyban hivatalos látogatást tett a Szlovákiai Agostai Hitvallású Evangelikus Egyház vezetőinél. A magyar delegációt fogadta Klatik Milos vezető püspök és Delinga Pavel, a szlovák egyház főfelügyelője. A találkozón jelen volt mindkét egyház adminisztrációjának vezetője, Vagasky Dusan igazgató és Hafenschler Károly országos irodaigazgató.

A fél napos megbeszélésen elsősorban az elmúlt időszakban felvetődő kérdéseket vették sorra, de foglalkoztak azzal is, mi módon lehet jövőbeni kapcsolattartási formákat kialakítani.

Ismét nyilvánvalóvá vált, hogy az elmúlt évek és évtizedek feszültséggel teli idők voltak, ahol nem csupán a nehéz történelmi örökség, de sorozatos félreértések, spontán vagy gerjesztett nézeteltérések terhelték a két nép és a két egyház kapcsolatát. Ezek hatása mind a mai napig érezhető. S bár a két egyház vezetése teljesen kicserélődött, a megoldásra váró ügyek sora érdemben még nem csökkent.

A MEE elnöksége egyértelmű szándékát fejezte ki, hogy a kapcsolatot átlátható, szabályozható, működtethető keretek közé terelje. Készségét fejezte ki továbbá rendszeres konzultációk megtartására szakmai és vezetői szinten egyaránt. A bizalomépítés érdekében egyházunk vezetői javasolták a rendszeres lelkésztalálkozókat, a cse-reüldülési programot, az ösztöndíjas projekt felélesztését, valamint a közös tanulmányi munkát.

A konkrét kérdésekben a MEE vezetői levélben fordulnak a Szlovákiai Evangelikus Egyház Presbitériumához, megoldási javaslatot téve a közösen megbeszélte témákban. A magyar egyháznak szívügye az evangélium anyanyelvű hirdetése. Ezért kész segíteni a szlovák egyház vezetésén keresztül a szlovákiai magyarnyelvű egyházi szolgálatban éppen úgy, mint a Magyarországon élő szlovák anyanyelvű hívők lelképásztorolásában.

Ittész János elnök-püspök és Pröhle Gergely országos felügyelő reménységét fejezte ki, hogy a találkozóval új fejezet kez-

dődik a két egyház kapcsolatában. "Tiszta-ban vagyunk azzal, hogy hosszú és nehéz út vár ránk, de az egyházak közeledése példaértékű lehetne mind a két ország társadalmában, de a két ország közti viszonyban is".

A két egyházvezetőség közös délutáni áhítattal zárta a találkozót.

EHSZ

HIT ÁLTAL

Egy himnuszt hallok elnémíthatatlan századokon át új meg új alakban.

Az énekes nem egyszer névtelen.

Nem is ő énekel: a kegyelem!

S az egész földtől láthatatlan karban száll az ég felé a csodálatlan dallam, és a fül fenséges harmóniát hall.

Figyelj! "Hit által! Hit által! Hit által!"

Azok sorában, akik énekelnek, van kemény férfi, félénk, gyenge gyermek, roskadt öreg, remegő szívű asszony...

De nincs perc, hogy e himnuszt elhallgasson.

Mert szájról szájra, szívről szívre kel.

Némíts el egyet, ezer énekel.

Új meg új hang, de ugyanaz a dallam.

Néha leborulok, hogy tisztán halljam,

tele frissességgel, zengő csodákkal.

Hallod? "Hit által! Hit által! Hit által!"

Isten Lelke vezényel. Egyet int,

és új énekes lép elő megint.

Így int neked, és így intett nekem.

Meghallja, ha elnémul énekesem,

és fáj neki egyetlen hang hiánya,

amint a nagy egészet dirigálja,

s az örök himnusz zúgva, zengve szárnyal:

Igen! "Hit által! Hit által! Hit által!"

Érzem, rajtam a Karmester szeme.

Énekelni, kezdeni kellene,

hogy munkám, harcom, életem, halálom,

minden szavam, minden szívdobbanásom

ezt, ezt az egyet zengje szüntelen!

Láthatatlan kar énekel velem:

Testvéreim hangja körülölel.

Nem, a himnusz ma sem némulhat el,

legyen a dallam bármilyen nehéz.

Szemünk a Karmester kezére néz,

és minden olyan egyszerűvé válik.

Ő segít énekelni mindhalálig

szolgálatlaltal, étellel, és halállal

ma is: "Hit által! Hit által! Hit által!"

Túrmezei Erzsébet

**"Mert nem azért jöttem,
hogy az igazakat hívjam,
hanem a bűnösöket."**

Máté 9:13

ERŐS VÁR (USPS 178-560) is published bi-monthly (February, April, June, August, October, December) by the Hungarian Conference in the Evangelical Lutheran Church in America, 1467 Parkhaven Row, Lakewood, OH 44107-4505. Tel.: 216-221-3178. Fax: 216-227-9482. E-mail: AMEVKo@sbcglobal.net. Periodicals postage paid at Cleveland, OH. Editor: The Rev. Béla Bernhardt. Annual subscription: \$6 in the USA, US\$8 from Canada, US\$15 from overseas by air mail. — Az ERŐS VÁR az Amerikai Magyar Evangelikus Konferencia lapja. Szerkesztő és kiadó: Bernhardt Béla. Aláírt cikkekért írjuk felel. Előfizetés az Egyesült Államokban évi 6 US dollár, Kanadából 8 US dollár, tengerentúlról légipostán évi 15 US dollár. — Kérjük olvasóinkat, hogy címváltozásokat haladéktalanul bejelenteni sziveskedjenek. — Nyomda/Printers: Adkins & Co. Inc., 14541 Madison Ave., Lakewood, OH 44107. — Minden levelezés, előfizetés, adomány a feladó pontos címe feltüntetésével a lap alatti címére küldendő:

Postmaster, send address changes to: Erős Vár, P. O. Box 770828, Lakewood, OH 44107-0038.

PROLONGÁLT KEGYELMI IDŐSZAK

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ TÖRTÉNETE 1956. NOVEMBER 1-E ÉS 1958. JÚNIUS 17-E KÖZÖTT
IX. RÉSZ: ORDASS ÉS TÚRÓCZY ISMÉT EGYÜTT

Az 1956-os szabadságharc ötvenedik évfordulója alkalmából cikksorozatban emlékezünk meg azokról az eseményekről, melyek a Magyarországi Evangélikus Egyházat érintették azokban az időkben. Hálas köszönetet mondunk a cikksorozat szerzőjének, Nt. dr. Böröcz Enikő ev. lelkésznek, a hazai Evangélikus Országos Levéltár tudományos munkatársának. Sz.

*
Ordass Lajos és Túróczy Zoltán 1949. január 8-át követően hivatalosan 1956. november 3-án találkoztak ismét.

A két találkozás között mind a magyar történelemben, mind a magyar evangélikus egyház, de az ő személyes történetükben is világok változtak meg. 1949. január 8-án a szegedi Csillag börtönben Túróczy Zoltán még Rákosi üzenetét közvetítve Ordass-t a püspöki tisztségéről történő lemondásra próbálta rávenni. Amikor ez nem sikerült, azzal vádolta a fogoly püspököt, hogy egy célja van, ti. az, hogy "dicsfényt" gyűjtsön a feje köré, és közben nem hallja meg "az egyház életföltételeinek hangos, követelő szavát". Ordass-t nagyon bántották ezek az igazságtalan vádak, és ezt ott helyben meg is mondta Túróczynak. Alig három évvel később, 1952. februárjában — Ottlyk Ernő ÁEH-ban tett jelentéseinek köszönhetően — Túróczy Zoltánnak is menni kellett a püspöki székből. Az államhatalom megvonta tőle a bizalmat. Ordass nyolc, Túróczy négy évig élt belső-emigrációban.

Az Ordassal történt események, az ő kettős rehabilitációja Túróczy Zoltán sorsában is változásokat idézett elő. Túróczy 1956. október 23-án Győrben találkozott Vető Lajos püspökkel és Veres Pál ÁEH-s osztályvezetővel. Itt már nem csak a rehabilitáció kérdése merült fel, hanem az is, hogy Túróczy esetleg átvénné az Északi Evangélikus Egyházkerület kormányzását. A találkozás előtt két nappal, majd 1956. november 2-án elhangzott a nyíregyházi illetve a délszabolcsi gyülekezetek kérése: Túróczy Zoltán vegye át ideiglenesen az északi egyházkerület vezetését. Az 1956. november 3-án tartott megbeszélésen maga Ordass is erre kérte Túróczy Zoltánt. Ordass legjobb emberei, Botta István és Kendeh György az 1948-as és azt követő események miatt Túróczy Zoltánt csak "ügyvivő" püspökként tudták volna elképzelni. Ők ketten, de mások is azért lobbiztak, hogy Schulek Tibor, ifj. Pröhle Károly, esetleg Szabó József legyen majd a püspök. Botta és Kendeh attól féltek, hogy

Túróczy Zoltán megint cserbenhagyja Ordass-t, és túlzott lojalitást fog mutatni mind az államhatalom, mind pedig az egyházzellenes tevékenységet folytató, egyelőre a háttérben várakozó volt egyházi vezetők irányában.

Azonban időközben megtörtént a kiengesztelődés Ordass Lajos és Túróczy Zoltán között. A kezdeményezés a többszöri megbántott és megalázott Ordass Lajos részéről indult el. Scholz László a visszaemlékezéseiben a következőket írta erről: "Kettejük titka, hogy ez, hogyan és miképpen ment végbe, ezt Ordass Lajos nem mondta el, csak annyit, hogy megtörtént." A kiengesztelődés dátumát illetően azonban van egy támpontunk. Éspedig az, hogy ennek 1956. december 7-e előtt kellett megtörténnie. Ugyanis ezen a napon az ÁEH-ban Ordass — Túróczy Zoltán kérésének eleget téve, és az ő megbízatásából — rákérdezett arra, hogy nem jelentene-e hátrányos helyzetet az északi egyházkerület számára, ha őt püspökké választanák. Ordass közvetítő szolgálatának köszönhetően Horváth János ÁEH-elnök ugyanazon a napon találkozott Túróczy Zoltánnal. Bocsánatkérésnek is beillő módon beszélt Túróczy 1952-es eltávolításáról, és kijelentette, hogy örülne annak, hogy ha "bárminő egyházi szolgálatban" együtt működhetnének.

Hírek keringtek arról, hogy maga Ordass is, az ÁEH-elnök is más kombinációkban gondolkodtak, azonban állítólag egyikük sem merete ezt a másiknak előhozni. Ordass embereinek a Túróczival szembeni akciója nem járt eredménnyel. Ezt nem csak ők, hanem a hozzájuk hasonlóan gondolkodók is tudomásul vették. Arra a kérdésre, hogy mi volt az a legfontosabb mozzanat, amely Ordass-t a Túróczival történő együttműködés mellett kötelezte el, a válasz mindegyikükön a kettejük közötti kiengesztelődés.

Ez a kiengesztelődés azért is ment könnyebben, mert Túróczy Zoltán 1950-től kezdődően eleinte a háttérből, majd 1952-től egyre markánsabb módon hagyta maga mögött saját egykori vonalának bizonyos elemeit. Nem csak az akkori egyházpolitikával, hanem azokkal az egyházi vezető társaival is konfrontációba került, akik ezt az egyházpolitikát kritikátlanul dicsőítették és kadáver engedelmességgel végre is hajtották. 1952-es eltávolítását követően semmi illúziója nem maradt sem az állam-

hatalom, sem a megmaradt egyházvezetők ténykedésének egyházzellenes jellegét illetően. Ezek a meglátásai azzal is együtt jártak, hogy több ponton revidálta a saját korábbi álláspontját, és több dologban igazat adott Ordassnak.

Ordass 1957. február 6-án — a saját születésnapján — Budavárbán iktatta be az Északi Evangélikus Egyházkerület új elnökségét, Túróczy Zoltán püspököt és Mády Zoltán kerületi felügyelőt. Az igehirdetésben Lukács 10:1 alapján többek között a következőket mondta: "Lesz sok olyan kötelezettségek, amely nem feladata más embernek. Azonban bizonyágtételek lényege változtathatatlanul ugyanaz, mint minden meggyőződött szívű keresztyén emberé. Utat egyengetni Jézusnak, hirdetni az Ő érkezését, és megszólaltatni Evangéliumát."

Túróczy Zoltán a maga részéről azzal jelezte saját "pálfordulását", hogy harmadik püspöki székfoglalójában az isteni ige középpontba helyezése mellé — 1948-as véleményétől eltérően — elszakíthatatlanul egymás mellé helyezte Róma 13 és az Apostolok Cselekedetei 5:29 igazságait: "Vallom azt is, hogy amikor a felső hatalmasság akarata szembekerül a legfelsőbb hatalmasság akaratával, akkor Istennek kell inkább engedelmessé válni, hogy nem embereknek."

A fenti történések előrevetítették, hogy a biblikus-reformatori-hitvalló vonal és egy megváltozott ébredési vonal együttműködése ezúttal áldásosabb lesz, mint 1948-ban. [Folytatása következik.]

Dr. Böröcz Enikő, ev. lelkész, egyháztörténész

AMEK HÍR

Az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia 32. biennális gyűlésére tisztelettel és örömmel várjuk Ft. Gáncs Péter püspök urat és feleségét Budapestről. A Püspök úr november 18-án a Nyugatclevelandi Magyar Evangélikus Egyház Istentiszteletén prédikál de. 10:45-kor; egy héttel később pedig, november 25-én a clevelandi Első Evangélikus Egyház Istentiszteletén hirdeti igét, de. 10:15 órakor. Ugyancsak részt vesz a Püspök úr a clevelandi Magyar Kongresszus programján. A jelzett alkalmakon szívesen találkozik hittestvérekkel és minden érdeklődővel. X

KENYÉR ÉS RÓZSA

ÁRPÁDHÁZI SZENT ERZSÉBET EMLÉKEZETE SZÜLETÉSE 800. ÉVFORDULÓJÁN

SÁROSPATAK, 1207 — MARBURG, 1231

Mi lehetett a nem egészen négyéves leányka, Árpádházi Erzsébet úticsomagjában vagy éppen köténykéjében, amikor 1211-ben a türingiai Wartburg várába indult? Talán egy számára nagyon kedves játék-baba vagy édesanyjától, a később politikai gyilkosság áldozatává vált Gertrúdtól egy személyes emlék. Ám ezek mellett talán magával vitt egy darabka magyar történelmet is, a Szent István által jó kétszáz évvel azelőtt kereszténnyé tett ország múltját. A külső támadásoknak szüntelenül kitett és Európát amolyan védőbástyaként újra és újra megóvó haza iránti vágyakozását. Buda vagy a magyar koronázóváros, Pozsony szépségeit vagy éppen a szépséges Tihanyi-félszigetet...

Azt nem tudjuk, hogy a személyes keresztén hit egy kis csíráját magával vitte-e. Talán igen, hiszen atyja vallási elkötelezettsége Európa-szerte ismert volt. És ne feledkezzünk meg arról, hogy a négyéves kislány kötényében ott lapulhatott egy, a hazai ízeket őrző darabka kenyér...

Nem tudom, nem is akarom a szép legendát kikerülni. Amikor húsz évvel később már nem egy csöpp leányka, hanem egy immár sokat próbált asszony kötényében lapult kenyér. Mi mindent átélte ezen évek alatt! Hírt kapott édesanyja haláláról, majd jegyese, az ifjabb Hermann halt meg váratlanul. Később feleségül vette őt annak testvére, Lajos, akit előbb egy fiú-, majd egy leánygyermekkel ajándékozott meg. Aztán még meg sem született a harmadik gyermek, amikor a keresztsháborúba készülő Lajos meghalt, és Erzsébet húszévesen özvegyi sorba jutott.

Tudjuk, a család nem nézte jó szemmel Erzsébet jótékonykodását: hogy egy éhínség során a tartománygrófi udvar készleteit is szétosztotta a szegények között, ispotályt alapított, hogy enyhítse a legszegényebb betegek szenvedését. Maga is kemény munkát végzett, fonásból tartotta fenn magát, sőt szerény jövedelméből az elesetteket és a betegeket is támogatta. Tevékeny hite az eisenachi ferencesek körében is mélyülhetett. Nem csoda, hogy a számtalan ábrázoláson szereplő legenda szerint a tiltás ellenére a kötényében hordta a szegényeknek a kenyeret, amely aztán rózsává változott.

Jó türingiai barna kenyér volt nála? Vagy talán a hazai ízeket őrző, magyaros fehér kenyér? Nem, egyik sem. Vallom, hogy néhány galileai árpakenyér volt a kötényében. Mintegy abból a tizenkét kosárból,

amely Jézus csodája nyomán megtelt kenyerekkel.

Mert Erzsébet Jézus tanítványa volt. Követte a Mester útmutatását: "Ti adjatok nekik enni!" (Lukács 9:13.) Nem azt nézte, hogy ez lehetetlen, nem hivatkozott saját maga elesettségére és törekenységére vagy éppen a feladat lehetetlenségére nagy voltára, hanem törte és adta. Törte és adta.

Elgondolkodtató, hogy — Lukács tudósítása szerint — "mintegy ötezer férfi volt ott" (9:14), mi most mégis egy asszonyt látunk magunk előtt, aki multiplikátorként mintegy folytatja a jézusi kenyérszaporítást. Alighanem mind a középkorra, mind a mi világunkra jellemző, hogy a nők mutatnak különösen példát a leleményes szeretetre és az önfeláldozásra. Erzsébet a nőiség szinte minden fázisát átélte életének rövid huszonnégy éve alatt. Volt hazáját elhagyni kényszerülő gyermek, vidám leányka, kijelölt vőlegényét elvesztő menyasszony, boldog szerelmes, édesanya, szomorú özvegy, megszokott környezetét elhagyni kénytelen, lenézett asszony, szent életű nővér, legyengült testű szenvedő...

Kié Szent Erzsébet? A türingiaiaké, hiszen mégiscsak e német tartományban formálódott ilyen csodálatos asszonnyá? Vagy mivel mi adtuk őt Európának, miénk, magyaroké? Kultusza az Árpádháziak lelki megerősödését eredményezte.

Nem, ő igazán egyikünké sem, hanem Jézusé. Mert Őhozzá tartozott, és az Ő programját valósította meg. Ennek nyomán ő az egész kereszténységé, katolikusoké és protestánsoké, hiszen sorsával és máig ható cselekedeteivel arra emlékeztet minket, hogy csak akkor vagyunk a Mester tanítványai, ha tevőlegesen szeretettel, önfeláldozóan segítjük a bajba jutottakat, a szegényeket, nyomorultakat és nélkülözőket. Gondolnunk kell a mai menekültekre, a természeti csapás vagy emberi méltánytalanság által sújtottakra, a munkanélküliekre, hajléktalanokra, AIDS-s betegekre, utcagyerekekre. Milyen jó lenne, ha a "Ti adjatok nekik enni" jézusi parancsát sok mai Erzsébet megértené az erfurti lakótelepen és romániai utcákon, palesztin menekülttáborokban és budapesti kórházakban!

Mindennek nyomán ha mi keresztények ötézer árpakenyérrel és két hallal is el merjük kezdeni a világ szemében eleve hiábavalónak számító munkánkat, és ha Szent Erzsébet példája nyolcszáz év után is válósággá válik, akkor ő egész Európáé és a világé is lehet. Mert a világnak, keleten és

nyugaton, északon és délen szüksége van azokra, akik meghallják a jézusi szót: "Ti adjatok nekik enni!"

Mai igazságtalan társadalmi berendezkedések kiigazítása, békétlen emberek kiengesztelése, politikai pártok által megbolondított közösségek megvigasztalása — talán ez sem lenne kisebb csoda, mint amikor a kötényben rejtgetett kenyér rózsává válik. Dr. Fabiny Tamás ev. püspök - e.é.

Adományok nyugtázása

Köszönettel nyugtázzuk a 2007. május 21-e július 21-e között vett adományokat.

•AZ "ERŐS VÁR"-RA

Minden előfizetés a címszalagon kiemelten jelzett év végén jár/járt le. Előfizetések vételét a címszalagon jelezzük; itt a felülfizetéseket, stb. soroljuk fel:

\$100: Berglund-Kellner Ilona (Svéd.); N.N. \$4: Patay Artúr (IL).

•A.M.E.K. TAGSÁGRA

2010: Domján Olga (ON).

•ELŐFIZETÉSEKRŐL

Lapunkra az előfizetéseket és lapfenntartó adományokat Erős Vár névre és P. O. Box 770828, Lakewood, OH 44107-0038 címre kérjük beküldeni.

Minden előfizetést és felülfizetést a beküldő értesítése szerint könyvelünk el. Többré azonban, mint három évre szóló előfizetést nem fogadunk el; az előálló "maradékot" adománynak tekintjük. Az adományt felsoroljuk, az előfizetés állását a címszalagon jelezzük. X

MEGHÍVÓ

Az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia ezúton is meghívja taggyűlékezeti képviselőit, lel-

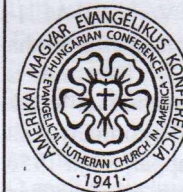
kész- és világi tagjait, tiszteletbeli tagjait, s velük együtt a Konferencia barátait 32. biennális közgyűlésére, melyet 2007. novem-

ber 23-án du. 3 órakor tervez meg tartani. A közgyűlés címe: Crowne Plaza Cleveland City Center Hotel, 777 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. Eligazítás a szálloda 6. emeletén, a Clevelandi Magyar Társaság titkársági asztalánál.

A közgyűlés díszvendége
Ft. Gáncs Péter püspök és felesége
Budapestről.

Erős vár a mi Istenünk!

Rigneyné Sz. Ildikó, s.k., lelkész-jegyző
Bernhardt Béla, s.k., főesperes-elnök

AZ EGYHÁZ HÍREI OTTHONRÓL

- A 2007-re Európa kultúrfővárosává nyilvánított Nagyszében volt a székhelye a 3. Európai Ökumenikus Nagygyűlésnek, melyen a különféle keresztyén felekezetekből mintegy kétezeröttszázan vettek részt. A magyarországi evangélikusok küldöttségét D. Szabik Imre ny. püspök vezette. A küldöttség további tagja volt Cselovszkyné Tarr Klára külügyi osztályvezető, valamint Baranyainé Rohn Erzsébet kőszegi, Bozórady András nyíregyházi, Domokos Jenő mezőtúri, Hulej Enikő budapesti, és Kovácsné Tóth Márta vönöcki lelkész.
- Zsarnai Krisztiánt, Zsarnainé Urbán Nórát, Óvári Pétert, Labossáné Kóvágó Anitát, Csoszánzky Mártát, Schütte-Gál Orsolyát, Herpai Gábort az Északi Egyházkerületben dr. Fabiny Tamás püspök – Ponicsán Erzsébetet a Déli Egyházkerületben Gáncs Péter püspök – Kozma Anettet a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerületben Ittész János püspök szentelte lelkész-szé.
- Meghalt Ittész Gábor ny. győri ev. lelkész.
- Szeptember végén Balatonföldváron és Balatonszárszón háromnapos ünnepi rendezvényen emlékeztek meg a Magyarországi Evangélikus Egyház és a Bajorországi Evangélikus Egyház között létrejött testvéregyházi kapcsolat 15. évfordulójáról. Az ünnepségen kereken háromszázan vettek részt. A bajor egyházi küldöttséget Friedrich Johannes püspök vezette. A záró Isteniszteleten dr. Fabiny Tamás püspök végezte az igehirdetés szolgálatát.
- Dombóvár-Kaposszekcső-Csikóstöttösön Szabó Szilárd, Nyíregyházán (Emmaus) Bozórady András, Pécsent Németh Zoltán, Soltvadkerten Homoki Pál, Kőbányán Benkóczy Péter, Szentendrén Horváth-Hegyi Olivér, Tótkomlósán Szpisák Attila,

OLVASÓINK FIGYELMÉBE

→ **Decemberi számunkhoz előfizetések (és hátralékok), ill. az Amerikai Magyar Evangélikus Konferenciában való tagsági díjak (benne van az előfizetés is) beküldése megkönnyítésére befizetőlapot és válaszborítékot csatolunk. Az az olvasó is kap "ilyen" mellékletet, akinek az előfizetése rendezve van. Postaszabályzat szerint tömegküldemények minden darabjának azonosnak kell lennie.**

→ **Az előfizetések (és az AMEK tagdíjak) állását a címszalagról lehet megtudni, melyen a decemberrel lejárt vagy lejáráó év van feltüntetve. Az AMEK tagok címszalagján a tagságot "AMEK" betűk jelzik.** Sz.

Csömörön Johann Gyula az ev. gyülekezet új lelkésze.

• A Bp.-Deákteri Ev. Gimnáziumban Rozs Nagy Szilvia, a soproni "Berszenyi Dániel" Ev. Gimnáziumban (Líceumban) Mesterházy Balázs, és a kőszegi Evangélikus Szakközépiskolában Ments Orsolya a beiktatott új iskolalelkész.

• Győrújbaráton a templomépítés 220., Győrszemerén a gyülekeletalakulás és templomépítés 200., Békéscsabán — Klatik Milos tót egyetemes püspök részvételével — a Nagytemplom alapkövetétele 200., Gerendáson a templomépítés 70., Sopron-nemetiben a 10., Ménfőcsanakon a templomi alapkövetétele 50., Csabacsüdön fenállása 80., Szarvason az őtemplomi szeretetotthon létesítésének 15. évfordulóját ünnepelte az ev. gyülekezet.

• Bokodon felújított templomát vette ünnepélyesen használatba, Baján új parókiaépülethez alapkövet helyezett el, Hódmezővásárhelyen új óvodát létesített és működtet az ev. gyülekezet.

• A Bp.-Deákteri Ev. Gimnáziumban ünnepélyes konferencia keretében méltatták az iskola újraindulását 15. évfordulóján.

• A Romániai [Erdélyi Magyar] Evangélikus Lutheránus Egyház Zsinata szeptember elején ülésezett. Az ülésen az egyházépítési módjaival foglalkoztak, tisztségviselőket választottak, és az alkotmányt is megváltoztatták. Az ünnepi Isteniszteleten Adorjáni Dezső Zoltán püspök igehirdetéssel, a három egyházmegyei esperes — Bálint György, Köncze G. Árpád, és Zele-nák József — liturgusként szolgált. Zele-nák József esperest püspökhelyettesé, Fehér Attila lelkészt főtanácsossá, Páll Gyulát másodfelügyelővé iktatták be.

• A budapesti Evangélikus Hittudományi Egyetemen az új tanévvel huszonegy hallgató elsőéves, közülük tizennégyen a lelkészszakon, négyen a kántori szakon, hárman pedig a katekéta szakon kezdték meg tanulmányaikat. A tanévnyitó ünnepélyen bocsátották ki gyakorlati évükre a hatodéveseket, valamint áldással köszöntötték az új egyetemi lelkészt, dr. Orosz G. Viktort.

• Az Üllői út 24.sz. alatti országos evangélikus székház eladásából származható bevétel felhasználására újabb terv van kialakulóban. Eredetileg új székház építését és korszerű berendezését Lágymányoson képzelték el, s ezt jóvá is hagyták. Az új terv szerint az országos központot a Rózsák terén lévő kollégiumi épületbe helyeznék, míg a gyűjteményeket gondozó intézményeket a Puskin utcába, ahol a dél-kerületi püspöki hivatal is található. A lágymányosi telken irodaház épülne, mely az evangélikus egyháznak hosszabb távon biztos és tervezhető bevételt gerjesztene. A zsinat ebben az ügyben következő ülészakerületében dönt.

• Balassagyarmaton konferenciák, csendesnapok tartására alkalmas tanulmányi ház épült. Házavatásra októberben kerül sor.

GYÜLEKEZETI HÍREK

— folytatva a 8. oldalról —

CLEVELAND – NYUGAT

Lelkész: Tamásy Éva

Templom: West 98th St. és Denison Ave. Lelkészi hivatal: 3245 West 98th Street (44102). Tel.: (216) 961-6895. Istenisztelet minden vasárnap de. 9:30-kor angolul, 10:45-kor magyarul, Gyermekistenisztelettel is. Úrvacsoraszta és hó első vasárnapján és ünnepnapokon.

Ne azt nézd, testvérem, hogy mi van az Isten kezében, hanem az Isten kezét nézzed! ■ Bizom abban, hogy mindenkinek szép, áldott nyara volt, megújult testi és lelki erővel kezdetjük el az őszi időszakot! ■ Magyar iskolánkat megkezd-tük; csütörtökön ½5-kor a kisebbeknek az otthoni iskola második osztályos anyagát tanítjuk, a nagyobbaknak péntekenként ½5-kor az otthoni tananyag negyedik osztályos anyagát. ■ Vasár-napi, biblia iskolánk a gyerekek számára október 7-én indul, dr. Vásárhelyiné Simon Judit és Cse-pes Elza testvéreink szolgálatával. ■ Fontos közlemény gyülekezeti tagjaink részére: Október 21-én tartjuk gyülekezeti közgyűlésünket a magyar-nyelvű Istenisztelet után 10:45-kor; azok a tagjaink, akik szavazásra jogosultak, külön meghívót is kapnak! ■ Október 27-en szombaton délután ½6-kor irodalmi est József Attila költészetéből, Hargitai István, dr. Vásárhelyi Zóárd szereplésével, és a Kis Magyar Kórus szolgálatával. Utána finom vacsora, rántott csirke, krumplipürével, süteménnyel; belépőjegy nincs, adományokat egyházunk javára köszönettel és szeretettel elfogadunk. ■ November 4-én lesz a bazárunk; húsleves, sült kolbász, hurka ebédre nagy szeretettel várjuk Önöket! Süteményvásár is lesz, és természetesen kirakodóvásár! ■ November 18-án Magyarországról Ft. Gáncs Péter, a Déli Evangélikus Egyházkerület püspöke szolgált közöttünk a magyar Isteniszteleten 10:45-kor, mindenkit szeretettel várunk, hogy hallgassák meg az ő igehirdetését, karizmatikus szolgálatát. Utána ebédre hívjuk Önöket; húsleves, csirkepaprikás, sütemény. Belépőjegy nincs, adományokat egyházunk javára köszönettel és szeretettel elfogadunk. ■ December 9-én Mikulás-napi ebéd lesz; húsleves, borjúpörkölt nokedlivel, sütemény; 15 dollár az ebédadomány. A Kis Magyar Kórus éneklése és gyermekeink szolgálata teszi széppé, áldásossá együttlétünket! ■ December 29-én karácsonyi koncert a templomban. A Kis Magyar Kórus és gyermekeink szolgálatával kérjük a megtartó Isten kegyelmét életünkre. A koncert du.5-kor kezdődik, utána finom vacsora, töltött fasírt, paradicsomszós, krumplipüre, sütemény. Nagy szeretettel és reménységgel hívunk mindenkit legyenek velünk együtt az Isten szeretetében és egymás közösségében. ■ Beteg testvéreinket hordozzuk imádságban, Juhász Ednát, aki súlyos szív műtéten esett át; hála Istennek jobban van, de idő kell még a teljes gyógyulásig! ■ Lelki-pásztori szeretettel: Tamásy Éva. ■

